

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.
 Befizetések postacsekken:
 „Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám 18.280.
 Lapzárta csütörtök este 6 óra.
 Megjelenik minden szombaton reggel.

Feljáró szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 „HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA
 Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.
 Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés
 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél
 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és
 félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Földútjaink.

Hoz Gyoma és Endrőd határában mintegy kétezer tanyát veszünk, melyek közpártávolságban öt kilométerre vannak a községektől és mindenik tanyából októbertől március végéig kocsival havonta csak egyszer mennek a községbe és vissza a tanyára — vagy fordítva, akkor körülbelül 120 ezer kilométert tesznek meg. A hold távolsága tőlünk 385.080 km, tehát ennek egy harmadát, vagy a földünk átmérőjének tízszeresét teszi ki ez a 120 ezer kilométer.

Őszi, téli, tavaszi időszakról van szó. Az őszi eső a földút felső rétegét a fellezített keréknyomokon át 30-35 centiméterre átáztatja, tapadós lekvárra puhítja, mely a kerékküllök közé tapadva bizonyos távolságok után a saját súlya alatt leválk a kerékről. Ilyen embertörzsnyi nagyságú sárdarabok borítják az utat mire beköszönt a fagy. Nagy-Magyarország hegy- és víz-

rajzi térképét nagyszerűen lehetne szemléltetni egy ilyen földúton. A vízzel elárasztott kerékvágások a folyókat, a sárkupacok a hegyeket szemléltetik.

A téli hó kitölti a mélyedéseket, így a tavaszi olvadáskor nemcsoda, ha a földút felső rétege átázik. Ezt az átázást kellene megakadályoznunk, ezzel a földútak használhatóságát ősztől tavaszig is biztosítanánk. Ha földútjainkat a nagyon jól bevált útgyalukkal kétoldalt lejtőssé tennénk, esők utáni hengerléssel a felső földré-

teget könnyűen leterhelhetjük volna az út tele vizgyűjtő kátyukkal.

Egy négy méter széles útpálya megépítése köből kilométerenként 40 ezer pengőbe kerül. Belátható ideig nem tudunk új utat építeni. Útgyalunk van, tavasztól kezdve végezzünk kísérletet földútjaink karbahozásával, egészen őszig s a tapasztalatok és rendelkezésre álló további összeg alapján oldjuk meg a földútjaink használhatóságát a téli időre is. Nem autóútra, hanem a téli időben szekérral való közlekedés lehetőségére gondolok.

Országos politika.

A keddi pénzügyminiszeri expozé (előterjesztés) szembemarkoló arányai az első feljaidulás után most már a rideg számszerűséggel bontakoznak ki. Dr. Imrédy Béla pénzügyminiszter szakított a múlttal és nem ámitott bennünket, hanem férfias nyíltsággal tárta fel

a helyzetet és adta elő a kormány pénzügyi tervét. Azoknak a bírálóknak, kik nem tudnak jobb pénzügyi megoldást. Dr. Imrédy Bélának a következő kijelentését ajánljuk megszívlelni: „Nem ismerek példát a történelemben, amikor a bevételek kulcsának leszál-

lításával tudták volna a deficitet fedezni“.

Az államháztartási deficit fedezésére három módot tervez a kormány: a bevételek fokozása, a kiadások apasztása, kölcsönművelet. A bevételeket új adókból és adóemelésekből tervezik.

Óriási erőfeszítésre lesz szükség, hogy az ország pénzügyi egyensúlya fennmaradjon. Gyoma és Endrőd eddig becsületesen állja a helyét és bízunk benne, a jövőben is teljesíteni tudjuk kötelességünket.

Vége a vadászatnak.

Az elmúlt vadászidény csalogányos volt a vadászoknak. Kevés volt a nyúl, alacsony volt a nyúl ára. Az idény elején a nyúl legmagasabb ára 5 P volt. s most a végén már csak 2 pengő 50 fillér. A fácán állomány is erősen megcsappant. Fogoly szép számmal volt és maradt is.

Másik panasza a vadászoknak, hogy a főtények ára túl magas. Ez a szerény vadászpanasz sem fog a főténygyárak kartelszívében belátást fakasztani.

Adja az Isten, hogy a vadászfegyverek pihenjenek őszig s akkor egy jobb idő kezdetét jelzően szólaljanak meg újra.

BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA.

írta: HAAN LAJOS 1970.

Félhalom.

Gyoma határában fekvő pusztá. Hajdan falu volt s másképp Ujfalunak vagy Fábianváranak nevezetett. Ősi birtoka volt ez a vármegyénk területén valaha nagybirtoku Simai családnak.

Egy a XV. századból felmaradt határjárás okmány szerint Félhalmot birták Simai Péter és Benedek, ki másképp Lengyelnek is nevezetett, testvérek; azután Simai Imre Jánosnak fia, Miklós és Imre, Sebestyénnek fiai, Benedek egy más Jánosnak fia. Ezen határjárásból, mely guti Ország Mihály nádor rendeletére a csanádi káptalan által eszközöltetett, kitétszik, hogy Félhalom 1466 eszt. falu volt s igen alkalmas helyen feküdt, a mennyiben Félhalmon keresztül vonultak a Gyomáról Békésre és a Turról Váradra vezető országutak. Az okmányban

előforduló Keselyűhalom, Ivánfoka még most is e nevet bírják; ellenben az ugyanott előforduló Asatthalom, Péterhalma, stb. ma már e néven nem ismertetnek.

A következő században Félhalom tisztán Simai birtok lenni megszűnt. Ugyanis az 1560 és 1561 eszt. összeírások szerint Félhalmot a következő családok birták: Porkoláb Péter, Veress György, Szalai Albert, Móré Máté, Lantos Máté, Bekffy Miklós, özvegy Padgocsényiné és özvegy Viczmándyné, kik vagy vétel vagy a Simai családból való beházasodás útján jutottak Félhalom egy részének birtokába, mert más része, a mint látni fogjuk, folyvást Simai jószág maradt.

A XVII. században Félhalomnak egy részét már a szathmári Keczely család kezén találjuk. 1640 eszt. szathmári Keczely Miklós özvegye szül. Pálffy Judit és fia Sámuel két félhalmi jobbágytelkőket 300 tallérért örökáron eladják Nyilas Albert jobbágyoknak s ötöt és maradékait egyszersmind a jobbágy-

ság alul fölmentik. Még ugyanazon évben felmaradt félhalmi birtokukat 100 tallérért elzálogosítják Kiss Istvánnak.

Hasonló sors érte a Simai részt. Ezt viszonyt 1665 eszt. Simai Miklós adta el örökáron Végh Mihálynak 200 ezüst talléron.

Volt még Félhalmon egy részirtok a kir. fiskus kezén. Ezt Wesselényi Miklós nádor és kir. helytartó 1656 eszt. Gergellaky Jánosnak, Török Bálintnak és Bekffy Bálintnak adományozta hű szolgálataikért s ezek a birtokba ellenmondás nélkül bevezetettek az egri káptalan által Ónodon, 1656 mart. 21.

Félhalom hajdan reformált vallás falu volt. 1634 eszt. a szathmári zsinaton Belényessy Mihály rendeltetett ide papnak. Fennállott a falu egész a XVIII. század elejéig. Ekkor 1703—1705 közt a ráctság által elpusztított s többé föl sem éledt. Ma már a gyomai határban csupán csak egy határ-rész mutatja a helyet, hogy körülbeül állott. (Folyt. köv.)

Minden rendszerű akkumulátor
szakszerű töltését vállalja

LACH MIHÁLY

III., ker. Fegyverneki utca 7.
Töltési nap: kedd és péntek.

Néhány szó a fákról.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A Gy. U. f. é. január 28-iki számában „Rágiák a nyulak a facsemetéket” című közlemény utolsó bekezdésében olvasom, hogy az egyik uradalom bejáró útján a fák gallyazása nagyon vigyázatlanul van végezve és egyes kis fát valószínűleg megnyuzták a munkások.

Igaza van Szerkesztő ur, ez a munka csak szegyenére lehet annak a munkásnak, aki ilyen tudatlanul végezte a gallyazást. Igaza van abban is Szerkesztő urnak, hogy nagyon sok emberünk nem szereti az élő fát.

Mikor első napon a részes munkára kiadott gallyazást megláttam, erősen gondolkodóba esem azon, hogy vajon az alföldi népből miért hiányzik ilyen kiáltó mértékben a fák iránti szeretet? Miért van az, hogy a gyoma-vidéki kiscgazda birtokáról majdnem teljesen hiányzik a fa? Vajon hol lehet itt a hiba? Mert ha nem is megyünk el a szikkal erősen túltáplált baltal részre, csak a közvetlen Gyoma alatti kisbirtokosokat nézzük, kevés kivétellel azt tapasztaljuk, hogy mindenütt fátlansággal kérkedik úgy a tanyák környéke, mint a kisbirtokosok utszéi mesgyéje is. Aki látta már csonka Házáink egyéb vidékeit is, tudja, hogy másult a gazda szorgalmasan fásít, amit elültetett, azt gondozza is és a végén a hasznát is ő látja.

Itt a fa ritka valami, de ha van is, megbecsülésben nem részesül, pedig magyar fajtánk szeret tanulni, szereti a szépet és azt hiszem szeretné azt is, ha hóféhrre meszelt falu, piros cserepes kis tanyája nyáron hűs, árnyékos lenne. Szerény véleményem szerint a hiba ott van, hogy hiányzik a fák szeretete és gondozása iránti nevelés. Látok 2—3 év óta sűrűn, talán 1—2 méter távolságra egymástól ültetett gyümölcsfákat, amelyeket egy-egy gazda a piacon veti olcsón és nagyon szép, görbe törzsekkel. El is ültette azokat, amint említettem, jó sűrűn, tavasszal azonban nem nyeste vissza a szükséges mérvben és még ma is úgy vannak azok a fák, mint 3 év előtt, az elültetés idején — gondozatlanul. Mert nem éri a fák kezelést, nem volt, aki azt neki ott a helyszínen megmutassa, megmagyarázza. Lehet, hogy évekkal ezelőtt akácfátis

ültetett, de mert az elültetés után nem gondozta azokat, természetesen elsenyedtek, kipusztultak és akkor a különben jóakaratu gazduram belenyugodott abba az uton-utfélen itt hallható és megdönthetetlennek hitt törvénybe, hogy ez a föld nem alkalmas a fáültetésre. Tényleg nagyon nagy utánjárás és gondozás szükséges, amíg egy fáról elmondhatjuk, hogy az megeredt, illetve megmaradt. Évente néhányszor meg kell kapálni és megöntözni a forró nyáron át, hogy a nagykeservesen a földbe kapaszkodó, de gyöngye gyökerei megerősödhesse, megvessék lábukat az altalajba, ahonnan később már elegendő nedvességgel tudják ellátni a törzset és a koronát.

Ahhoz azonban, hogy csak némi eredményt is el tudjunk érni, nagy szükség van arra, hogy az erre hivatott vezetők többet foglalkozhassanak az Alföld fásításának elegendően szükséges és nagyszerű eszméjével és azt gyakorlatilag mielőbb meg is valósítsák. A fáültetés propagálása, tanítása, elsősorban már gyermekkorában a fákhoz való hozzá szoktatása, annak kezelésére való kioktatása lenne az első teendő.

Községünk új Főjegyzője megválasztásának már az első évében felismerte azt, hogy késlekedni nem lehet és azonnal hozzá látott az ültetéshez. Hallottam erre nézve igen sok észrevételt és különféle megjegyzést. Már, amint ilyenkor

nálunk, magyaroknál az szokásban van. Az első a bírálót, talán némi kis gunnyal, talán egy kis irigységgel, no meg egy igen kis rosszakarattal, de elismeréssel — soha, az uttoróval szemben. Ismétlem, magyarak vagyunk. Hány meg hány életrevaló eszme akad el már az első lépésnél a guny és leszólás miatt és így maradtunk szegényebbek és talán e miatt maradt fa nélkül Gyoma és környéke is. Mindig csak a kiscgazdákról beszélek, mert községünk területének nagy része — és talán értékesebb része — van az ő kezükön, amely területek nagyon alkalmasak lennének arra, hogy a fásítást minden eszközzel keresztül vigyék. Nagyon szép eredményeket lehetne elérni néhány év alatt, mert hiszen gazdáink tulajdonképpen csak azt várják, hogy valaki ez irányban megmozgassa őket. Olyan szeretettel kell gazdátársainkkal e téren bánni, akárcsak a ma ültetett fával. Jó szóval megtanítani a gyereket arra, hogy a fa nemcsak arra való, hogy szőlőszőlőben legyen róla. Kedvet kell adni a fáültetéshez és a további gondozáshoz, kezeléshez, akkor majd a fa is jobban megszereti a gyomai földet és kedve lesz ahhoz, hogy gazdájának hasznát is hozzon. Akkor lehet csak elérni azt, hogy nem látunk úgy felnyuzva fákat, mintha meg lennének azok nyuzva, mert az még a nyulragásnál is rosszabb és károsabb. Sz.

„HONSZ”.

Az endrődi „Honsz” fiók f. évi február hó 12-én d. u. 2 órakor a község háza tanács-termében tartja évi rendes közgyűlését, impozánsnak ígérkező keretek között. Ugyanis a gyűlésre meghívták a „Honsz” országos elnökét a békésmegyei „Honsz” csoportok és fiókok felkértek, hogy kiadottságilag képviseltesse magukat a gyűlésen. Meghívták ezenkívül a helyi és járási hatóságokat is és Endrőd község valamint a gyomai járás közönségét ez uton is meghívja az endrődi „Honsz” fiók.

Érdemes az ismertetése ennek az agilis életérőnek ígérkező egyesületnek a története, megalakulásának körülményei és előzményei.

Az endrődi Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák 14

évi, gyöngye, sokszor szélsőségek felé hajló, életképtelen kísérletezések után végre 1932 április 24-én megalakították egyesületüket, mint a „Honsz” országos szövetség endrődi fiókját, 23 taggal. Jellemző az egyesület életképességére és a vezetés szellemének reális voltára, hogy a megalakulási év 1932 dec. 31-én, tehát alig nyolc havi működés után már 243 tagot számlál az egyesület.

Az egyesület tagjainak érdekében is szép eredményeket ért már el, tekintve alig 1 évi fennállását és a nehéz viszonyokat.

Először is a megalakuláskor meglévő egy-két embert alig befogadó kamrácskából egy megfelelőbb, tágasabb helyiségbe költözött, azt az ezen célra rendezett mulatság tisztá

jövedelméből kellően be is buforozta, ahol naponként elég szép számmal jönnek össze tagok, miután az egyesület néhány lapot is járát.

Másodszor a megalakulás után rövid idő alatt megszerezte az egyesület az endrődi piac és vásárbérletet, azonkívül szorgalmazta az Endrőd község által az endrődi Hadiözvegyek és Árvák javára tett alapítvány kamatainak kiosztását az érdekeltek között. Segítségére volt Endrőd község előljáróságának abban, hogy a kamatok lehetőség szerinti méltányosan osztassanak szét. Lehetőség szerinti segítségére volt illetményi, kedvezményes gyógykezelési, vagy elhelyezkedési ügyeiben 183 esetben.

Az egyesület vezetősége volt az első Endrődön, mely a szokásos analfabéta és továbbképző tanfolyamot Orbók József igazgató tanító és Klinghammer László tanító urnak felhívására — kik ezen tagadhatatlanul szép és hasznos akció első és lelkes harcosai Endrődön — propagálta tagjai között. Ezen tanfolyamokon 57-en jelentkeztek az egyesület tagjai közül, úgy hogy az lette lehetővé a tanfolyam megkezdését, (mely tudvalevően bizonyos minimális jelentkezési létszámhoz van kötve,) miután már az egyesület tagjaiból többen jelentkeztek, mint az előlri minimális létszám.

Az egyesület ezen eredményes működéséért elismerés illeti elsősorban Szurovecz András elnököt, ki közelességén túl is ritka egyéni buzgalommal és önzetlenséggel jár el úgy az egyesület általános, mint a tagok egyéni ügyeiben.

Elismerés illeti Szabó Gyula egyesületi jegyzőt, ki sokszor áldozatok árán is végezte az egyesület adminisztratív ügyeit, ki a tagoknak egyénileg is mindenkor rendelkezésére áll mindennemű kérvények és beadványok szerkesztésénél.

Elismerés illeti továbbá Parkasinszki Vince alelnököt, Fadyas István pénztárnokot, Szabó Bálint, Tóth István, Dinya György ellenőrököt, Harnos Dávid, Timár István, Paróczai János, Szalai Ignác, Laposnyik Lajos, özv. Kopcsák Máttyásné, özv. Szakálas Mihályné és özv. Harnos Vincéné választmányi tagokat, kik együttműködésükkel segítségére voltak a vezetőségnek a felsorolt és felnem sorolt eredmények elérésében.

A fent jelzett, vagyis f. hó

Kitűnő korpa kapható a FUTURA Gyomai raktárában.

12-én d. u. 2 órakor a községi háza tanácstermében tartandó gyűlés iránt érdeklődőkkel tudaljuk meg, hogy a gyűlés után az egyesület saját helyiségeiben 5-7-ig ismerkedési estét, 7 órakor pedig bankettel rendez a Központi Vendéglőben.

Református Leány Egyesület estélye.

Lapunk legutóbb megjelent számában hírt adtunk arról, hogy a gyomai református leány egyesület nagy előadásra készül. Az egyesületi életnek és buzgóságnak gyönyörű szép példáját mutatja az a 26 leány, akik 4 fű lársaságában, illetve közreműködésével a holnap esti szép előadásra készülnek. Akik a tegnapi főpróbán részt vettek, szinte elragadtatással beszélnek egy a jó darabokról, mint a kiváló szép előadásról. Egyes jelenetek feledhetetlen emléket hagynak a lélekben, mert a darabok úgy vannak összeválogatva, hogy mind építő, vallásos és hazafias érzésekről bizonyosságot levők. A szereplőkről előre is megállapíthatjuk, hogy mindnyáján derekas munkát végeztek ezen rövid idő alatt s az alakításban és előadásban kiválóak. De nem mondunk mindent el az előadás előtt, hanem közönségünk nagybecsű szives figyelmébe ajánljuk ezt a kedves leány gárdát s felhívjuk lakosságunk figyelmét arra, hogy nagy mulasztást követ el saját magával szemben az, a ki holnap, vasárnap, február hó 5-én este nyolc órakor a Központi Uri Kaszinóban meg nem jelenne a református leány egyesület előadásán.

Jegyek az elnök-lelkész urnál előre válthatók. Számozott helyek lesznek, kívánatos, hogy minél előbb mindenki gondoskodik a jegy megváltásáról.

Előadásra kerül:

Fénykép. Előadják: Ágoston Piri, Domokos Panni, Szilágyi Zsuzsika, Ágoston Vilma, Bárdos Irma, Tuba Ilonka, Matyi Teréz, Pető Piroska.

Hamupipőke. Előadják: Eller Babus, Harmathi Gizike, Ágoston Piri, Cs. Nagy Juliska, Csapó Gergely, Biró János, Tuba Ilonka.

Magyar szülő tánc. Előadja: Varga Pöszi.

Nemesi levél. Előadják: Gecei Iduska, Csökönyi Eszike,

Harmathi Gizike, Vizsnyai Margit, Tuba Ilonka, V. Balogh Bözsike, Makcsali Juliska, Pető Piroska, Vaskor Lenke, Vaskor Oci.

Késik a vonat. Előadják:

Varga Pöszi, Cs. Nagy Juliska, Makcsali Juliska, Biró János, Kovács Ferenc, Makcsali Márton.

Mindenki ott legyen ezen előadáson!

Kedves Szerkesztő Úr, Igen tisztelt barátom!

Még nincs egy éve, hogy megismertük egymást s mégis úgy érzem, évtizedek óta érzünk együtt. Alig ismerkedtünk meg, 1-2 órai eszmecsere után barátok lettünk. Ritka, nagyon ritka eset ez egy emberi életben, különösen java kora emberek között, kik nem egy község, de még csak nem is egy vármegye szülőitei. Ritka olyan emberek között, kik más-más szakot végeztek és más-más országokban és más-más királyságokban működtek és távol egymástól ették meg kenyerük javát anélkül, hogy egymás létezéséről tudták volna.

Jóleső, szép gratulációs soraid — a karácsony és az újév alkalmából, — nálam igen nagy megelégedéssel és máltánulással találtam. Azok a sorok papírra vetett szavakkal adják magyarázatát fenti barátságunk alapjának, egymást megértésének okát, mely azonos érzés- és gondolatvilágon nyugszik, mely körülöleli mindazt, a mi értékes és kedves egy önzellen embernek, ki tudását, szeretetét papírra vetve és cselekedetekre osztva juttatja azokhoz, akiket szeret, úgyszint mint embertárs, úgyszint mint honfitárs, úgyszint mint „földi”, úgyszint mint szakitárs, — „Gazdatárs”.

Te is, igen tisztelt kedves Barátom, csak akkor érzed jól magad, ha tudsz olvasóid hasznára lenni, úgy lapod révén, mint előszóval közölt véleményed, eszméd, terveid és cselekedeteid révén, melyek végeredményben érzékeny lelkületedre, Gyoma és vidékének, valamint olvasóid tábora iránti szeretetedre és segíteni akarásodra vezetendők vissza. Ezen a ponton találtuk meg egymást, ez a közös szándék tett minket barátokká, egymást megértő és felbecsülő férfiakká.

A fenti szándékot ki lehet érezni a „Gyomai Ujság” szelleméből, annak minden számából és minden hasábjából. Emberi gyengeség az a tapasztalati tény, hogy a jószándék és önzetlenség nem lesz kellőképpen értékelve s ha igen, akkor rendszerint azok által, kik kívül vannak azok táborán, akiknek tudásunkkal, tapasztalatainkkal és tanácsainkkal jól

tenni, akkiken segíteni akarunk. Lehetetlen, hogy egyszer-mászsor ezt ne tapasztaltad volna; lehetetlen, hogy ilyen keserűség, fájdalom és elkedvetlenedés ne ért volna. Örömmel tapasztalom lapod szorgalmas olvasása révén, hogy önzetlenséged és a köz iránti szereteted a benned mélyen eresztett gyökereivel erősen tartja magát, minden lelki viharok eilent áll s ujult erővel folytatod segítő és lelkiértelemben vett építő munkádat.

Tudom, nem vársz elismerést ezért, de azt is tudom, hogy a legnagyobb elégtételt megkapod akkor, mikor a benső hang azt mondja, „Istentől kapott talentu- maiddal jól sáfárkodtál azon a helyen, a melyet a Mindenható számodra kijelölt”.

Nincs ennél szebb, nincs ennél nagyobb, nincs ennél megnyugtatóbb jutalom. Engedd meg, hogy mint országot járt, sok embert és sok Lapszerkesztőt ismert honfitársad, fenti elismerő szavakat hozzád juttassam azon kéréssel, ne csüggedj, légy ezután is cél-tudatos munkása a köznek, mert ezzel szolgálod embertársaid, Gyoma és hazád javát. Engedd meg, hogy néha-néha én is tolhassam székeredet az én tudásommal, gyakorlati tapasztalatommal, de legfőképpen azon szeretettel, mely réveden Olvasóid táborához, pályám első szárnyprópalgatásainak helyéhez, Békés megyéhez jut.

Köszönöm, hogy alkalmat adtál — szakkikkeim leközlésével — azon lelki szükségletnek kielégítésére, mely abból áll, hogy minden tehetséggel és keservesen szerzett tapasztalati tudásommal támogatója legyek annak, aki azt magáévá akarja tenni, — nem az én, — hanem a maga hasznára.

Igaz tisztelettel és nagyra becsüléssel, baráti szeretettel

Ormándiázy WAISBECKER ANTAL.

Hitler Adolf lett a német kancellár. Azt jósolják, hogy Vilmos császár hamarosan visszatér Németországba.

A tornai kerületben gróf Hadik Jánost választották meg képviselőnek.

A Zsófia Gyermekszanatóriumok működése.

Gazdag illusztrációkkal most jelent meg a Zsófia Gyermekszanatóriumok 1932. évi jelentése dr. Fodor Oszkár igazgató-főorvos szerkesztésében. Ismerteti a jelentés három Zsófia Szanatórium nagyfotosszerű gyermekvédelmi munkáját, melynek ma vezérlő szelleme dr. Rott Nándor „a gyermekek Püspöke”.

Tartalmazza a jelentés dr. Rott Nándor püspök gyönyörű szövegeit, Józán Miklós püspök, Pakots József orsz. képviselő, Sándor László v. főkapitány, Lőrinczy György író, dr. Linchtenberg Kornél egyetemi tanár, ügyvivőelnök, dr. Strausz István titkos tanácsos, orsz. képviselő, Sula Antal író, Bánó Dezső f. bizottsági tag lelkesítő előadásait a társadalomhoz, melyekkel propagálták a Gyermekszanatóriumok áldásos munkáját, amely csupa reálitás, csupa tett.

Hálával emlékezik a jelentés Lord Rothermere a Gyermekszanatóriumok fővédnökének nagyértékű támogatásáról, aki minden alkalmat felhasznál arra, hogy segítsen hazánkon.

Közi a jelentés a Honvédelmi Miniszternek, Almágy László képviselőházi elnök, Ujpest Polgármesterének, a Julián Egyesületnek, a Berliini Magyar Egyesületnek, továbbá számos nyaraltató fórumnak kitüntető elismerését a gyermekek elsőrendű ellátásáról. Berlin városa és a Wiener Krankenkassa, amelyek első ízben nyaraltatták gyermekeiket a Balatonon, a sikeres eredményért elismerésüket nyilvánítják.

A Balatonszabadi, Balatonalmádi és Hűvösvölgyi Heinrich Gyermekszanatóriumokban tavaly 1456 ágyon 3235 gyermeket gondoztak a Salvator Tanító Rendház irgalmas nővérei és a beosztott tanerők, 98.073 ápolási napon.

A három Gyermekszanatórium idei üzeme 337.815.— pengőt igényel, amelyet kizárólag társadalmi úton kell ez évben is fedeznie a Zsófia Gyermekszanatórium Egyesületnek, amely az állami és a fővárosi költségvetésnek minden megterhelése nélkül kell hogy fenntartsa nagy ágylétszámu intézeteit.

Hogyan lehet milliókat keresni? Nemrégiben egy tudományos folyóirat azzal a kérdéssel fordult az amerikai dollármilliomosokhoz, közöttük Rockefellerhez, Morgainhoz és Fordhoz, mondják meg, hogy miért tudtak nagy vagyonhoz jutni. A milliomosok legnagyobb része azt válaszolta, hogy azért, mert mindig kezük ügyében volt egy lexikon, amelyben életük fontos pillanataiban utbaigazítást találtak. Tolnai Világlexikona a legjobb tanácsadó és ma már könnyen megszerezhető, mert havi két pengő részletre is kapható. Megrendelőlapot Tolnai Világ-lapja kiadóhivatala: Budapest, VII., Dohány u. 12.

HIREK

Dr. Legeza Tibor ügyvéd jelenti, hogy ügyvédi irodáját megnyitotta és ügyvédi gyakorlatát Gyomán III. Szabadságtér 4 sz. alatt (Csendőrség melletti Iványi házban) megkezdte.

Korossy György főispán néhány heti betegsége után felgyógyult és újra ellátja a főispáni teendőket.

A tavasz első hírnöke. A Mauthner Ödön részvénytársaság diszes, képes magárjegyzéke megjelent, amelyet minden érdeklődő díjtalanul kap meg. A cég áldozatkészségére jellemző, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok dacára, meglevő **Kossuth Lajos utca 4 szám** alatti fióküzlete mellett a vevőközönség kényelmére **Vilmos császár ut 59 szám** alatt a Nyugati pályaudvar közelében új fióküzletet nyitott.

Dr. Debreczeni Lajost tavaly vadászaton meglőtte Michnay László biztosítási ügyök, kit emiatt 300 pengőre íltek.

Halálozás. Bálint Imre kir. műszaki főtanácsos, a gyulai államépítészeti hivatal vezetőjének felesége Budapesten meghalt. A gyászoló család iránt az egész megyében nagy részvétet vannak.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a földművelésügyi minisztérium Növényvédelmi Irodájának hivatalos lapjára a „Növényvédelem”-re, mely dr. Kerekes Lajos szerkesztésében jelenik meg havonta és egész évre 8 pengő az előfizetése, mely összegért minden hónapban a *Kertészet* című szaklapot is küldik.

Közgyűlés a gyomai Alsórézsi Olvasókörben. A gyomai Alsórézsi Olvasókör január hó 22-én tartotta évi rendes közgyűlését, melyen a tagok igen nagy számban vettek részt. Az évi jelentést és zárszámadást Vincze Andor várm. számv. tanácsos, kaszinó elnök terjesztette elő, melyet a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett. Ezután elnök megköszönte a vezetőség iránti bizalmat, felkérte a közgyűlést az új tisztikar megválasztására. A kaszinói tagok nagy lelkesedéssel egyhangulag ismét Vincze Andor várm. számv. tanácsost választották meg elnöknek, ki az iránta ismételtlen megnyilvánult bizalomért meleg szavakkal mondott köszönetet. A vezetőség többi tagjait a közgyűlés titkos szavazással választotta meg, melynek eredménye a következő: Elnök: Kruchió Lajos, jegyző: Seprenyi Lajos, aljegyző: Oláh Sándor, pénztárnok: Kruchió Sándor, könyvtárnok: Veres Károly, gondnok: Arany Lajos, választmányi tagok: Baráth Albert, Gálos Benedek, Györi László, T. Kocsis Mihály, Kiss Lajos, Nagy Endre, Putnoki Mihály, Szilágyi Ferenc, póttagok: Kocsis Lajos, Kató Ferenc, Szilágyi Gyula, számvizsgáló bizottsági tagok: Papp Zsigmond, Kruchió Lajos, Kató Ferenc, Nagy József.

Február 1-től—25-ig lefáradó árufutást rendezek. Divatos jóminőségű cipők, értékükön alul **3.—, 4.—, 6.50, 7.80 és 9.20-ért** kaphatók. Jöjjen mielőtt nincs kiválogatva. Ezen árak csak a fenní időkre érvényesek. **ADLER LAJOS** cipőáruház Békéscsaba.

Tisztujtás: A Némethvárosrészi Olvasókör vasárnap tartotta tisztujtását. Elnök: Izsó Ferenc, alelnök: Kurcz Mihály, pénztárnok: Wagner Ádám, gondnok: Kovács Sándor, ellenőr: Béinschróth Márton, Urbancsek Ádám, jegyző: Podoni János, számvizsgálók: Paraisz Imre, Bere Imre, Hegedűs József, választmányi tagok: Herter József, Börner András, Weidmann Mihály, Bartótf György, Molnár Antal, Wolf Mihály, Schwarcz Ferenc, könyvtárnok: ifj. Kurcz Mihály, vizalmi bizottsági elnök: Bartótf Mihály.

A Magyar Mezőgazdasági Társaság január 26-án népes vitagyűlést tartott a szőlőültetvényről. Glaser Géza előadó országos hírnevéhez mért tartalmas előadása széles skalájú vitát eredményezett. Akik ott voltak széles perspektívát szereztek a gyakorlati szőlőszellől a legbonyolultabb szeszgyári kartelek működéséig.

Cigánybál. Dógi Elemér és zenekara február 11-én a Nyugati vendéglőben cigánybált tart. Belépő díj teljes szerint. Éjszakai csépegyarmat. A legfőbb szavazatot nyert hölgy értékes ajándékot kap.

Megsugjuk magának a legújabb színhazi film es rádiópletykákai. Elmondjuk, hogy milyen az izléses és izléstelen farsangi jeimez, pompás budapesti és külföldi rádióműsört, valamint egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt, rengeteg tréfát és viccet adunk a Délibáb minden számában. A 80 oldalas Délibáb minden heten, színes címlappal jelenik meg és ára mindössze 20 filler.

Mekkora termésre számíthatunk gyümölcsösünkben? Ezt a kérdést tárgyalja a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a csemegezőllő homoki természetéről, a törpe gyümölcsfák nevelésének hibáiról, a műtrágyák alkalmazásáról, a paizstetű irtásáról, a melegágyak készítéséről, a gyümölcsös téli tisztogatásáról stb. A dusan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., Földművelésügyi Minisztérium) díjtalanul küld műfajlévényszámot.

Ragadós állatbetegségek. Veszélyesség: Gyula, Békés, Füzesgyarmat, Mezőberény, Nagyszénás, Szeghalom, Ujkigyós. Lőrükhör: Békés, Köröstarcsa, Sertéspesztis: Békéscsaba, Békés, Kondoros, Ujkigyós.

Tanulságos lesz a mezőgazdasági kiállítás tudományos csoportja. A földművelésügyi miniszter fennhatósága alatt álló kísérletügyi intézmények ez évi kollektív tudományos kiállításának feladata lesz a legfontosabb hazai takarmánynövényekre, valamint az okoszerű rét- és legelőgazdálkodásra vonatkozó tudnivalók kimerítő és szakszerű bemutatása. Ebben a kiállításban részt vesznek a földművelésügyi minisztérium rét- és legelőgazdasági szakosztályának hathatós támogatásával a budapesti m. kir. vetőmagvizsgáló állomás, a magyaróvári m. kir. növénytermelési kísérleti állomás és az országos növénynevelési intézet, a rovarfajta és növénykórtani állomások, az állattenyésztési és takarmányozási kísérleti állomás, a m. kir. meteorológiai és a földtani intézetek. Ezeken az oktató jellegű csoportokon kívül előreláthatóan gazdag anyag lesz kiállítva a tejtermék-, borászati, háziipari, halászati, dohány-, mezőgazdasági, ipari és élelmiszeripari, termény- és vetőmag-, valamint a mezőgazdasági gép- és eszközkiállítási csoportokban. A múlt évi siker alapján ez évben is a kiállítás keretében lesz kapcsolódva, kiválasztottai és rendőrkütyüversenyt rendeznek, továbbá remélhetően sikerülni fog a tervezett vadászati kiállítást megtartani. Ezúton is felhívja a rendezőség a vadászélet kedvelőit, hogy amennyiben érdekes, vagy értékes vadásztrófeakkal, vagy bármilyen más, a vadászatra vonatkozó anyaggal rendelkeznek, szíveskedjenek azt a bemutatóra eljuttatni. A magyar vasutak a kiállítás időtartamára megadják a feláru utazás kedvezményét.

A „Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete” felévi munkája. A február hóban megtartandó országos nagygyűlést megelőzően a „Gy. O. E.” elnöksége Gyömbrey György zalavármegyei főispán elnöklele alatt értekezletet tartott. A Belügyminiszter és a Földművelésügyi Miniszter képviselői, a közigazgatási hatóságok fejeivel karöltve alapították meg az öszkormányzat erkölcsi támogatása mellett m. é. július 8-án a „Gy. O. E.”-t azzal a céllal, hogy mindazok a feladatok, amelyek a gyümölcsstermeléssel kapcsolatban a földművelésügyi tárccán belül meg nem oldhatók, társadalmi uton nyerjenek megoldást. **Sternád István** a „Gy. O. E.” ügyvezető alelnöke terjesztette elő a szervezkedés eddigi eredményét, amennyiben jelentette, hogy 14 vármegyében fiókegyesület alakult a megyei jelleg kidomborításával, a többi megyében a fiókegyesületek most vannak alakulás alatt. Továbbá, hogy az eddigi átlagos 1 millió csemete ültetés helyett, amely hazánk 16 millió holdat kitevő területén 16 millió cse-

metének csak kiveszett részét pótolta, az idén összel 3 millió csemete ültetett. Az Egyesület már eddig is a védőszereknek olcsóbb beszerzését tudta keresztülvinni és a tavaly megalkult Fiókegyesületek tagjai gyümölcsstermesének értékesítésében a gazdák érdekeit képviselve vett már részt. A február közepén megtartandó nagygyűlésen az Egyesület országos vonatkozású eredményeiről és munkájáról fogja a nagyközönséget kimerítően informálni, egyben azokat a terveket kívánja ismertetni, amelyek a gyümölcsstermelés révén a magángazdaságok racionalizálás és az államháztartás bevételeinek szaporítására tűzött maga elé.

A baromfi-, galamb, és házi nyulkiállítás csülörtökön nyílt meg Békéscsabán és febr. 5-ig tart.

A Bethlen Gábor Szövetség Gyulán és Békéscsabán jól sikerült kultúrestet tartott.

A vidéki bankok befagyott mezőgazdasági kölcsönsei. A vidéki pénzügyintézetek Budapesten tartott legutóbbi összejövetelén elfogadtak egy határozati javaslatot, mely szükségesnek tartja egy szövetségnek a megállapítását, azzal a céllal, hogy ez a szövetség vegye át a vidéki pénzügyintézetektől szükségéből megvásárolt és a jövőben még megvásárolandó ingatlanokat. Az új szervezet átszervezéséig a vidéki intézeteket az immobilitás veszedelmén és új hitelek céljaira alkalmas friss tőkéhez juttathatná őket. Nem is kellene hozzá nagyobb alaptőke, mert a „Pénzügyintézetek Mezőgazdasági Hitelszövetkezte” változással a átvevő ingatlanokért, bithatná a reeszkomptáló intézethez, vagy a P. K.-hoz, vagy a Nemzeti Bankba. Az alapító pénzügyintézetek csupán azt kérnék a pénzügyminisztériumtól, hogy biztosítsa a szövetséget részére az ingatlanátruházások illetékmentességét. Ha a kormány ehhez hozzájárul, úgy rövidesen megalakul az új szövetség, melytől a vidéki intézetek sok jót várnak.

PUBLIKÁCIÓ.

Akiknek kedvezményes rézgálicra van szükségük, azok jelentkezzenek febr. hó 20-ig a főjegyzői irodában.

A gyomai Ipartestület 1933 évi február hó 12-én d. u. 2 órakor tartja rendes évi közgyűlését, amelyre mélyen tisztelt tagjait tisztelettel meghívja a Vezetőség.

Ha azt akarja Ön, hogy évek hosszú során át emlékezzenek Önre, akkor ünnepi, névnap vagy nászajándékul szép falu képet, vagy tükröt adjon, amelyet mélyen leszállított árban beszerezhet **Barl Pál Üvegesnél Endrődön** az Ipartestület mellett. Szakszerűen és olcsón vállal képkeretezést, ovál, kör és szegletes keretbe. Ugyanott nagy kétkirakatos tűzlethehelyiség lakással és berendezéssel együtt kiadó.

Olcsóbb a bor! Kerekes Károly borkereskedőnél a kitűnő zamtu **Kadar kornak** literje 40 filler.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 filler kölcsöndíj mellett.

Fegyverneki utca 7. sz. ház eladó.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.